

Uzasadnienie

1. Uzasadnienie podjęcia prac nad projektem

Projekt rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS stanowi realizację upoważnienia ustawowego zawartego w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2025 r. poz. 1675 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.

Projektowane rozporządzenie dostosowuje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS, zwanym dalej „Programem”, do aktualnego systemu planowania strategicznego oraz do obowiązujących rozwiązań prawnych wynikających m.in. z ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2026 r. poz. 149). Działaniem docelowym jest wprowadzenie na poziomie ustawy przepisów dotyczących przeciwdziałania zakażeniom przenoszonym drogą płciową przez aktualnie procedowany w Ministerstwie Zdrowia projekt ustawy zmieniającej ustawę o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi oraz niektórych innych ustaw. Do tego czasu proponowana regulacja będzie miała charakter przejściowy i zostanie uchylona po wejściu w życie ustawy zmieniającej ustawę o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi oraz niektórych innych ustaw.

Dotychczasowe regulacje, obowiązujące od 2011 r., przewidywały centralny model opracowywania harmonogramu realizacji Programu przez Koordynatora – Krajowe Centrum ds. AIDS – oraz jego zatwierdzanie przez Radę Ministrów. Model ten był adekwatny do ówczesnego systemu zarządzania polityką zdrowotną, jednak nie odpowiada obecnym rozwiązaniom, w których podstawowym instrumentem planowania działań w zdrowiu publicznym jest Narodowy Program Zdrowia, zwany dalej „NPZ”. W związku z tym konieczne stało się uwzględnienie zadań NPZ w realizacji Programu.

Obecnie realizacja Programu odbywa się zgodnie ze szczegółowymi harmonogramami rocznymi realizacji zadań Programu, opracowywanymi, na podstawie Harmonogramu zatwierdzonego przez Radę Ministrów, przez podmioty obowiązane do realizacji Programu i indywidualnie przekazywane do Koordynatora Programu. Koordynator zbiorczo przekazuje je do ministra właściwego do spraw zdrowia w celu zatwierdzenia. Podmioty obowiązane do realizacji Programu powołują, na czas obowiązywania Harmonogramu, Zespoły do spraw realizacji Programu, które koordynują na terenie województwa, działania wynikające

z harmonogramów rocznych oraz współpracują w tym zakresie z Koordynatorem. Zespoły są powoływane przy urzędach marszałkowskich albo urzędach wojewódzkich.

Roczne sprawozdania z wykonania zadań objętych harmonogramami rocznymi przygotowują indywidualnie podmioty obowiązane do realizacji Programu. Koordynator sporządza w formie zbiorczej roczne sprawozdanie z realizacji zadań objętych harmonogramami rocznymi i przedkłada je ministrowi właściwemu do spraw zdrowia do zatwierdzenia.

Projektowane rozporządzenie ma na celu zastąpienie Harmonogramu, harmonogramów rocznych oraz mechanizmu sprawozdawczości zadań Programu NPZ. Projektowane regulacje dookreślają również współpracę pomiędzy Koordynatorem a Zespołami do spraw realizacji Programu.

Wprowadzenie powyższych rozwiązań przyczynia się do racjonalizacji procesu zarządzania Programem, zwiększa jego efektywność oraz umożliwia lepsze wykorzystanie zasobów administracyjnych i finansowych.

2. Uwzględnienie zadań NPZ w Programie i uszczegółowienie współpracy Koordynatora z Zespołami do spraw realizacji Programu (§ 1)

Projekt wprowadza nowy § 3a i zmiany w § 4, zgodnie z którym Program uwzględnia zadania z zakresu przeciwdziałania zakażeniom przenoszonym drogą płciową (STI), określonych w NPZ. Zmiana ta eliminuje nieaktualny mechanizm opracowywania harmonogramu przez Koordynatora i jego zatwierdzania przez Radę Ministrów, zastępując go zadaniami w NPZ, co zapewnia spójność Programu z innymi działaniami zdrowia publicznego realizowanymi w ramach NPZ. NPZ określany jest w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym. W § 5 ust. 4 i § 9 ust 1 i 2 projekt zamienia odwołanie z Harmonogramu lub harmonogramów rocznych na NPZ. W aktualnie procedowanym w Ministerstwie Zdrowia projekcie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2027-2036 przewidziany jest cel szczegółowy 1.8 Przeciwdziałanie zakażeniom przenoszonym drogą płciową (STI), który stanowi kontynuację dotychczas opracowywanego harmonogramu przez Koordynatora.

Uchylany jest również § 6–§ 8 oraz § 10 regulujący kwestię zatwierdzania harmonogramów rocznych i sprawozdań oraz systemu monitorowania realizacji Programu. Informacje o realizacji zadań Programu, określonych w NPZ sporządzane będą zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.

W § 9 projekt precyzuje współpracę pomiędzy Koordynatorem a Zespołami do spraw realizacji Programu poprzez dodanie zapisów o pomocy merytorycznej Zespołom przez Koordynatora oraz sprawozdaniu rocznym oraz sprawozdaniu za cały okres z realizacji działań Zespołu do spraw realizacji Programu.

4. Przepisy przejściowe (§ 2)

Przepis zapewnia ciągłość realizacji zadań wynikających z obowiązującego Harmonogramu realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS na lata 2022–2026 oraz sprawozdawczości na jego podstawie w systemie monitorowania realizacji Programu, o którym mowa w uchylanym § 10. System zachowuje swoją funkcjonalność do czasu zatwierdzenia sprawozdania z realizacji harmonogramu w 2026 r. Jest to konieczne, ponieważ harmonogram został opracowany zgodnie z dotychczasowymi przepisami i obowiązuje do końca 2026 r.

5. Pozostałe elementy uzasadnienia

Zakłada się, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Wskazany termin wejścia w życie projektowanego rozporządzenia został skrócony, w celu szybkiego wprowadzenia nowych regulacji realizacji Programu po 2026 r. umożliwiając przygotowanie realizatorów programu do wprowadzenia zmian od 2027 r. Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją na przeszkodzie.

Projekt rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie ma wpływu na działalność mikro-, małych i średnich przedsiębiorców, ponieważ proponowane zmiany nie określają, ani nie modyfikują warunków wykonywania działalności gospodarczej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt rozporządzenia nie zawiera wymogów nakładanych na usługodawców podlegających notyfikacji, o której mowa w art. 15 ust. 7 i art. 39 ust. 5 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, str. 36).

Projekt rozporządzenia nie wywiera wpływu na obszar danych osobowych. W związku z tym, nie przeprowadzono oceny skutków dla ochrony danych osobowych, o której mowa w art. 35 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.).

Nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.